СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 113. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го ТРАВНЯ 1950. No. 113. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 17, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

СТРАЙК ПАЛЯЧІВ НА ЗАЛІЗНИЦЯХ ВІДКЛИКАНИЙ

Шікаґо, 16 травня (по радіо в 6 години ранку). — Френсис А. Ніл, предсідник Краєвої (Залізничої) Ради Посередництва, оприлюднює, що страйк 18,000 палячів на локомотивах чотирьох великих залізничих підприємств, покінчився. Палачі згодилися повернутися до праці і ждати аж Рада наладнає спір між ними і підприємствами. Вони не говорять тепер про необхідність настановлення ще одного паляча на машинах дізела, отже зрезиґнували з найважливішого домагання.

Відкликання страйку прийшло в пору, коли застій в залізничім русі ставав дуже дошкульним. Майже цілотижневий страйк палячів спричинив припинення праці в різних інших ділянках, кількість потягів на залізницях зменшено, а подекуди застановлено цілком залізничий рух на території 27 стейтів. Поштові посилки почали припізнюватися, хоч не було перерви в поштовому русі. Управи залізниць поробили всі старання, щоб підняти правильний рух якнайшвидше.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ ЕКСТРЕМІСТІВ В ОБОХ ПАРТІЯХ.

Шікаґо. — Президент Труман закінчив свою подорож в Західні стейти великим здвигом в туземному Стадіо у приявності 25,000 учасників. Здвиг був водночас закінченням триденної наради Демократичної партії і святкування річниці Джеферсона. Перед вічем президент відбув поїздку по місті, серед великої паради, якій приглядалося коло 300,000 осіб. У параді взяло участь 2,000 людей з факельними світлами, несеними на лад колишніх смолоскипів. Крім того йшли численні орхестри і корпуси барабанів. У повітря вислано понад 12,000 кольорових бальонів. Між ними 1,000 мали картки вартости по $2 для щасливців, що їх зловлять. У промові президент вичислив заслуги 81 Конґресу, одначе натаврував естремістів з обох політичних партій, за те, що йому перешкоджали у сповненні його програми. Цю програму — з партійної платформи з 1948 р. — він наново зясував у десяти точках і візвав нарід підтримати його у змаганнях завести загальний добробут. Президент теж візвав виборців перевибрати в майбутності деяких конґресменів, які є прихильні цій програмі. У тому відношенні Труман залишив свою безпартійність, а станув цілковито на демократичнім боці, одначе клав натиск на заслуги партії для нації.

ВИРЯТУВАЛИ ЖІНКУ З КАМЕНЯ НІЯҐАРОЮ.

Водопад Ніяґари, Н. Й. — З понеділка на вівторок попала на скалу у віддалі 200 стіп від водопаду і там втрималася всю ніч на камені, об який біля зі всіх боків вода, 25 річна Джінетта Буґей. Вона попала там, коли розбилося її судно. Ранком побачили її люди, візвали летунську сторожу, яка вислала безмоторовий літак на порятунок. Літак зазнав шкоди, а його пілоти врятувалися скоком на ту саму скалу. Щойно другий безмоторовий літак вирятував їх усіх. Їм скинули линву і вони причіпили до берега на упкодженім літаку.

ПРОВІДНИК РАДИ СОВЄТСЬКОЇ ПРИЯЗНИ КОМУНІСТОМ..

Гартфорд, Конн. — У процесі двох артистів, Дрейпера й Адлера, проти пані Гестер МекКоллов за те, що вона назвала їх комуністами, ставав поновно як свідок Луїс Буденц, який був колись редактором комуністичного часопису „Дейлі Воркер". Підчас свідоцтва поставила оборона питання, чи „невинні інтелектуали", які попали в сіти комуністів, є завжди невинними? — На це сказав свідок, що хто був чотири рази обманений комуністами, той уже не може бути „невинним". Потім пішов запит, чи духовник протестантської Епіскопальної Церкви, Вилйем Гаверд, який є одним з провідників Ради Совєтсько-Американської Приязні є теж „невинним"? — На це сказав Буденц, що він самий, коли ще був в редакції „Дейлі Воркера," переводив з ним іспит про його льояльність до комунізму і дав йому свідоцтво, як доброму комуністові, яке причинилося до вивищення Меліша. Це той самий Меліш, який був сотрудником у свого батька, пастора епіскопальної церкви Св. Тройці в Брукліні, і проповідував комунізм між своїми парафіянами. За це усунули батька з парафії.

СНІДАНОК ПРЕЗИДЕНТА ТРУМАНА.

Шікаґо. — Підчас свого побуту в Шікаґо, президент Труман збудився у звичайнім часі в понеділок в год. 5.30 ранку, в год. 6.30 пішов на 20-мінутовий прохід попри озеро, а повернувши до готелю, пішов на снідання. Сніданок складався з американського смаженних яєць з солониною, шклянки молока, пригрітого хліба з маслом (товст), і одного яблука. Все те коштувало $2.50. Як „напиток" дав президент кельнерові один долар зі своїм власноручним підписом. Послугач, Ед Корона, дставши „тип", сказав, що він ніколи не голосував на Трумана при виборах.

ДВІСТІЛІТТЯ УНІВЕРСИТЕТУ КОЛУМБІЯ.

Ню Йорк.—Університет Колумбія вислав до 750 наукових установ світу запрошення прибути на двістілітню річницю свого оснування. Свято відбудеться в 1954 р. Темою ювілею буде: „Право людини до знання і до його вільного використування". Установи, запрошені до участи, находяться в 58 країнах, деякі в підсовєтських околицях.

СУД ЗАБОРОНИВ ЗАСУДЖЕНИМ КОМУНІСТАМ ЗБИРАТИ ФОНДИ НА ВІЧАХ.

Ню Йорк. — Федеральний суд не прихилився до прохання засуджених комуністичних провідників, щоб їм вільно було обїхати Злучені Держави на кампанію для збирання фондів на покриття коштів внесення відклику до Верхов-

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПОЧАТКУВАВ КАМПАНІЮ ЗА ПРОДАЖ ЩАДНИЧИХ БОНДІВ

Филаделфія, 15. травня. — Кампанію Незалежности за продаж щадничих бондів серії „Е" відкрив урядово секретар скарбу Джан В. Сеймінґтон серед святочних церемоній. На Площі Незалежности явилося 5.000 шкільних дітей, щоб бути свідками театральної картини, яка зображувала підписання Декларації Незалежности. — Підчас того рознісся гомін Дзвону Волі, який перехову-ється в сусідній Індепендент Голл. Кампанія за продаж бондів має тривати до 4-го липня і має принести 653,950,000 долярів.

ПРОМОВА ПРЕЗ. ТРУМАНА ЗА СВІТОВУ ОБОРОНУ ПРОТИ АГРЕСІЇ

Після урядового відкриття кампанії за продаж бондів у Филаделфії виголосив президент Труман промову з Шікаґо, по радіо, для слухачів цілої країни. „Він звернув свою увагу на загальні справи і візвав населення підтримати свою країну у проводі в змаганнях до миру для цілого світу. „Наша віра в волю є тільки іншим способом вислову, що сила нашої нації залежить від поодиноких громадян, які працюють у спільних змаганнях. Тепер більше ніж коли-небудь, Злучені Держави мають показати світові, як діє справжня демократія. Увесь світ глядить „в наш бік, щоб побачити вищість способу життя, в якому людина грає головну ролю... Одначе сьогодні не вистачає зберегти волю і духа співпраці тільки в нашій рідній країні. Ми мусимо підтримувати підтримувати ці самі ідеали закордоном. У модерному світі, в якому одна країна хоче панувати над цілим людством, воля може бути врятована під загибелі тільки тоді, коли ми будемо співпрацювати з іншими країнами у розбудові спільної оборони проти агресії".

Це були головні думки президента, після яких він приглядав на спосіб співпраці з іншими націями для втримання волі.

ІНАВГУРАЦІЙНИЙ ВИКЛАД УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК

Ню Йорк. — У викладовій залі Нюйорського Історичного Товариства при Сентрал Парк Вест відбувся в п'ятницю 12. травня інавгураційний виклад проф. Повстенка „Про архітектуру старого Києва". Його попередила промова проф. Михайла Ветухова про Вільну Академію Наук, її діяльність на еміґрації в Німеччині, а далі в Канаді та Америці. Виклад проф. Повстенка був видержаний в строго науковім тоні, а світляні картини старих будівель, головно церков Києва, — прикували увагу яких 60 слухачів, що прийшли на лекцію.

На екрані можна було побачити плян княжого Києва з його кремлем і Святою Софією, зі ступневим доданням інших будівель, як Печерської Лаври, Святомихайлівського собору, Святоандріївського й інших. Згадуючи про нещасну долю цих будівель під теперішнім окупантом — прелеґент показав теж розвалини деяких з цих церков, головно Святої Софії. Лекція тривала дві години.

СТАТУТОВА КОМІСІЯ У.Н.С. ПОЧАЛА СВОЮ ПРАЦЮ

В понеділок, дня 15. травня, в приміщенні головної канцелярії УНСоюзу, почала свою працю Статутова Комісія. Наради відкрив діючий предсідник УНС, Григорій Герман. Комісія уконституувалася так: голова — д-р В. Галан, секретар — Богдан Зелений, члени: Григорій Лучанко і Михайло Отрок. Крім п. Германа, від Екзекутиви співпрацює з Комісією головний секретар Дмитро Галичин.

ТРАГЕДІЯ В РОДИНІ НОВОПРИБУЛИХ

Ню Йорк, 15. травня. — Вчора в родині новоприбулих українців тут трапився трагічний випадок, як молода жінка, Ольга Груда, уроджена Жук, вискочила з вікна лікарні, в наслідок післяродових комплікацій. Молода мати залишила новонароджену донечку та чоловіка і родичів.

МІНІСТРИ КРАЇН АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ ОБМІРКОВУЮТЬ „ХОЛОДНУ ВІЙНУ"

Лондон, 16. травня. — Міністри закордонних справ об'єднаних Атлантійським Пактом 12 країн, кожний з трьома дорадниками, почали тут вчора свою конференцію на тему холодної війни", зокрема над тим, що їм потрібно до військової оборони на випадок стрілянної війни та які фонди на підготовку тої оборони вони можуть поставити до розпорядження. Міністри, згідно з постановами Пакту, творять Північно-Атлантійську Раду. Вже на початку нарад стверджено, що між оборонними потребами і оборонними можливостями є велика прогалина, заповнення якої є ціллю цеї конференції. Перший день нарад, подібно як на конференції міністрів трьох великодержав минулого тижня, був в цілости присвячений підсумкам здобутків і втрат в „холодній війні" проти комунізму від часу підписання Атлантійського Пакту в квітні минулого року. Предсідником нарад був вчора державний секретар Дін Ачесон, що теж поінформував учасників про перебіг та вислід нарад „трьох великих". Міністри Бевин і Шуман доповнили його інформації. Наради продовжуються. Це вже четверта з черги конференція Атлантійської Ради.

ЧЕРГОВА ДИСКУСІЯ НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ В Л. М. КЛЮБІ

Ню Йорк, 15. травня. — Літературно-мистецький клюб заповідає на найближчий четвер, дня 18. травня, чергову дискусію на тему як треба дивитися на твори мистецтва. Відповідно ілюстрований матеріял до дискусії дасть артист-маляр п. Осінчук. Дискусія почнеться в год. 7,30 вечорі в домівці Клюбу при 101 Евеню „А".

ДЕМОКРАТИЧНА ПАРТІЯ ВКЛЮЧАЄ В СВОЮ ПЛЯТФОРМУ БОРОТЬБУ ПРОТИ НАРОДОВБИВСТВА

С. Ярема реферує справу народовбивства в національностевому відділі

Шікаґо, 16. травня. — Минулої суботи тут відбулися наради Національностевого Відділу Демократичної Партії, — одним з головних предметів яких була справа народовбивства та ратифікація Конґресом міжнародної Конвенції проти нього. Справу народовбивства як таку реферував адв. С. Ярема з Ню Йорку, використовуючи матеріяли про совєтське народовбивство в Україні, представлені свого часу головою УККомітету, проф. Левом Добрянським, сенатській підкомісії закордонних справ. У висліді нарад ухвалено відповідну резолюцію з домаганням до Сенату про ратифікацію конвенції, а сенатор Ґрін, як член плятформової комісії партії, заповів, що він поробить відповідні заходи, щоби боротьба проти народовбивства була включена в демократичну плятформу. Адв. А. Ярема, що грає визначну ролю в Демократичній партії, є головою Політичної Ради УККомітету.

СХІДНО-ЗАХІДНЕ НАПРУЖЕННЯ ПРЕДМЕТОМ РОЗМОВ МІЖ ЛІ І СТАЛІНОМ

Москва, 16. травня. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй, Триґве Лі, відбув вчора в Кремлі півторагодинну розмову зі Сталіном на тему теперішнього політичного напруження між Сходом і Заходом. При розмові були приявні заступник совєтського премієра, В'ячеслав Молотов, та міністер закордонних справ, Андрей Вишинський. На тему розмови і її висліду не проголошено жадних подробиць, натомість заповідається, що їх виявить Триґве Лі на пресовій конференції, що відбудеться завтра.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ ЗАБОРОНЕНА В 16 КРАЇНАХ

Лондон, 16. травня. — Статистика виказує, що 16 країн світу вже поставили поза законом комуністичну партію, а чотири інші мають цю проблему на порядку нарад своїх законодатних установ. До цих країн, в яких комуністична п'ята колона вже є поза законом, належать: Греція, Туреччина, Ливан, Сирія, Корея, Бурма, Індонезія, Індокитай, Маляя, Портуґалія, Еспанія, Перу, Болівія, Чіле, Бразилія і Венесуеля. Проєкти на заборону компартії розглядають тепер парляменти Австралії, Південної Африки, Єгипту і Данії.

ЮГОСЛАВСЬКІ РОБІТНИКИ ЗРИВАЮТЬ З КОМУНІСТИЧНОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ.

Бєоград, 16 травня. — Рада югославських просп'лок рішила вчора виступити з опанованої комуністами Світової Трейд-Юнійної Федерації, з огляду на її підпорядкованість Кремлеві.

ЗАХІД ПЛЯНУЄ ЗАКІНЧИТИ СТАН ВОРОЖОСТИ З НІМЕЧЧИНОЮ

ДАЛЬШІ КОНЦЕСІЇ УЗАЛЕЖНЮЄТЬСЯ ВІД ДОБРОЇ ПОВЕДІНКИ НІМЦІВ.

Франкфурт, Німеччина, 16 травня. — З поінформованих джерел тут стверджено, що найбільшим вислідом лондонської конференції міністрів закордонних справ трьох західніх держав буде для Німеччини закінчення „стану ворожости" та зав'язаний з цим цілий ряд дальших концесій, включно з дозволом на створення німецького міністерства закордонних справ, узалежнюючи це від дальшої поведінки німців. Закінчення стану ворожости не є рівнозначне зі закінченням „воєнного стану", що існуватиме аж до підписання мирового договору. Проте, передбачені для німців нові концесії вже мало чим різнилися б від повної суверенности. З цим рішенням зв'язується теж переведення в життя французької пропозиції щодо злуки під одним координаційним зарядом німецької і французької стальної і вугільної індустрій. Американський високий комісар в Німеччині, Джан Дж. МекКлой, вернувшись з Лондону, де брав участь в нарадах міністрів в справі Німеччини, накреслив такі головні пункти для дальшого розвитку в Німеччині: 1. Французький міністеріяльний представник, Жан Моннет, прибуде в наступному тижні до Бонн з метою, щоби з високими комісарами та канцлером Аденауером обговорити встановлення нового контрольного тіла для запронованої Францією злуки важкої промисловости; 2. Німцям буде привернена суверенність власности стальної і вугільної індустрій в Рурщині, що тепер є під протекторатом західних окупаційних потуг; 3. Німецький федеральний уряд буде уповноважений створити міністерство закордонних справ, хоча з деякими обмеженнями; 4. Німці можуть розраховувати на максимальне обмеження окупаційного права вета у внутрішньо-німецькому законодавстві; 5. В передбачену провірку існуючого окупаційного статуту буде включене теж закінчення „стану ворожости", як міжнародне право не дозволяє на закінчення „воєнного стану" без підписання мирового договору. Всі ці заходи, що практично перетворять західно-німецьку республіку в суверенну країну з деякими тільки обмеженнями, мали б бути переведені вже протягом найближчих чотирьох місяців.

СОВЄТИ ЗМЕНШИЛИ НА ПОЛОВИНУ НІМЕЦЬКІ ВІДШКОДУВАННЯ.

Лондон, 16 травня. — Московська радіовисильня сьогодні вранці повідомила, що совєтський уряд рішив задовольнити прохання німців та змeншити на половину свої претенсії до німецьких воєнних відшкодовань, обмежуючи їх до 3,171,000,000 долярів. Все це не має практичного значення, бо Совєти грабують з Німеччини що тільки попаде під руки. Формальним проголошенням зменшення воєнних відшкодувань Москва хотіла б бодай частинно злагіднити страшне враження серед німців, що його викликало повідомлення про закінчення репатріяції воєнно - полонених.

ВЕЛИКА ПЕРЕМОГА ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОПОЗИЦІЇ В ТУРЕЦЬКИХ ВИБОРАХ.

Анкара, 16 травня. — Тимчасовий підрахунок практично перших вільних виборів до парляменту в Туреччині, що відбулися минулої неділі, виявляє велику перемогу створеної перед 5-ти роками опозиційної до теперішнього режиму Демократичної партії, яка здобула більше ніж дві третї частини місць. Вважається, що на всіх 487 місць в парляменті опозиція здобула щонайменше 375. З урядової досі республіканьсько-народної партії, яка була 30 років при владі, тільки президент Ісмет Іноні вже знає, що він напевно був вибраний в своєму окрузі. Лідери переможеної партії вдоволені бодай тим, що вибори виявили безспірну демократичність країни.

СОВЄТИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКОЇ АКТИВНОСТИ В ІРАНІ.

Лондон, 16 травня. — Совєтський уряд — як повідомляє московська радіовисильня — звернувся окремою нотою до уряду Ірану, гостро протестуючи проти іранського дозволу американським експертам фотографувати іранські нафтові поля в прикордонній зі Совєтами зоні. В ноті стверджується, що фотознімки терену під час нафтових плянувань мають „військовий характер" та гостро протестується проти заанґажування для тих цілей „чужинців". Іранський уряд виявив, що він закупив в Америці відповідні нафтово-провірочні апарати і законтрактував спеціялістів, та що виконувана ними робота не має нічого спільного з військовістю.

ЗАКРИТО ЧЕСЬКИЙ ІНСТИТУТ В ЛОНДОНІ.

Лондон, 16 травня. Британський уряд звернувся до уряду Чехословаччини з домаганням закрити в Лондоні Чеський Інститут та доручити місцевій чеській амбасаді припинити будь-яку пропаґандивну акцію. В Палаті Громад виявлено, що ці заходи є відплатного характеру за чехословацьке становище до британської дипломатичної місії в Празі.

ДЕРЖАВНА ІНТЕГРАЦІЯ ФРАНЦУЗЬКИХ КОЛОНІЙ.

Париж, 16 травня. — На засіданні високих комісарів французьких заморських колоній минулого тижня встановлено політичну і господарську інтеґрацію французьких колоній на імперіяльній базі першенства як дальший принцип колоніяльної політики Франції. Це рішення противорічить принципам американської політики, що піддержує розвиток націоналізму та поступову еманципацію колоніяльних народів аж до їх повної суверенности.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ФРАНЦУЗЬКО-НІМЕЦЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ

Московське радіо схарактеризувало наради міністрів закордонних справ Злучених Держав, Великої Британії та Франції як „дальший крок у воєнній підготовці". Але Ен О'Гер МекКормик, знаменита аналізаторка світових годій, не добачує в них нічого нового, як судити по офіціяльному комунікаті, який — як вона каже — позбавлений усякого „драматизму", а тільки стверджує таке, що і без тих нарад було кожному добре відоме. Та напередодні тих нарад сталося щось таке, що є дійсно „драматичним" і подією великої історичної ваги. Маємо на думці пропозицію Франції щодо злуки великої промисловости Західної Европи, головно вугільної та стальової, в одну спільну промислову систему. Совєтське радіо, згадуючи за цю подію, заявило, що ця акція не є акцією Франції, а тільки ділом французького міністра закордонних справ, М. Шумана, „труби американського імперіялізму".

Про Америку можна сказати у цій справі з певністю хіба те, що вона цю подію повитала як зворотну точку в напружених французько-німецьких відносинах. Теж годі припустити, щоб секретар стейту, Дін Ачесон, дізнався про цю подію щойно по своїм прибутті до Парижа. Навпаки, можна думати, що Злучені Держави в цьому напрямі працювали через своїх представників в Европі довший час, бажаючи вже як не помирити, то зблизити історичних ворогів, Францію та Німечину, бодай на економічному полі.

Сам проєкт обєднання в одну систему великого промислу таких країн, як Франція, Бельгія, Люксембург та Німеччина, включно з промисловою Долиною Саари, являється не тільки оригінальним, але й гігантським помислом. Який це може мати великий вплив на дальшу історію Европи, годі навіть передбачити, бо його політична вага не менша від економічної, а можливо й більша. Щодо цього можна снувати якнайдалі йдучі пляни, якщо тільки припустимо, що епоха історичної ворожнечі й суперництва між Францією та Німеччиною скінчена. Але лишаючи фантазію на боці, треба ствердити, що сталася подія величезної ваги, яка готова заважити на дальшій судьбі цілої Европи, якщо вона не буде підбита Москвою. Бо треба памятати, що запроєктована економічна система передбачає її поширення на інші країни. Є це „капіталістична" система, але в модерному розумінні. Інакше соціялістичний британський уряд не був би з нею погодився і не повитав би її й вашингтонський уряд, соціяльна програма якого („Фер Діл") ставиться особливо вороже до картелів, а проєкт французько-німецького промислового обєднання міг би дати притоку до думання, що народжується якийсь новий великий картель.

Проєкт французько-німецького економічного зближення є подиктований в першу чергу страхом перед новою війною між Німеччиною і Францією. Економічне зближення ліквідує можливість такої війни бодай на довший час. Це зближення подиктоване теж і страхом перед Москвою і комуністичною агресією. Німеччина в спілці з Францією може теж надіятись більшої допомоги з боку Злучених Держав. Вона може тепер скорше добитись теж і різних прав, яких позбавила її на міжнародному полі воєнна програ.

Сталась велика подія. Якщо проєкт вдасться, на його політичні й економічні наслідки не прийдеться довго ждати.

Економічна імперія довкола Ґренд Кулі

Відвидини президентом Труманом новозбудованої греблі Ґренд Кулі у стейті Вашингтон на побережжі Тихого океану це тільки пригадка, що Злучені Держави розширяють безупинно свої кордони. Давніше це були територіяльні кордони, які пересувалися на Захід в міру опановування цієї території новими людьми; теперішні кордони позначені здобуванням дикої природи для добробуту й збагачення людства. У своїй промові при оглядинах цеї греблі і відкриття електрівні сказав президент таке:

„Перед сто роками, осьтут, на Північному Заході,, люди відкривали нові кордони рівнобіжно з поширенням Стежки в Ореґоні. Вони боролися, творити нові фарми й нові міста тут, у дикій пущі... Я кажу Вам, що американський дух, який промощував колись Стежку Ореґону, ще не завмер. Тут лежить Північний Захід, якого кордони ви ще дальше пересуваєте. Нема кращого прикладу на це, як оця велика тама. Яких 15 років тому енергія ріки Колумбія вливалася безхосенно в Тихий океан. Вона перепливала попри міста, яких розвиток був стриманий недостачею водно-електричної сили; вона плила попри фарми й фармерські околиці, які опустіли через недостачу води... Сьогодні ми вже далеко на шляху до уярмлення цієї сили. Фантазія й енергія вільних людей приневолили Колумбію до праці.

„Висліди вже очевидні. Північний Захід вже не представляє собою відсталої колонії. Це одна з найшвидше зростаючих територій нашої країни. Упродовж останніх десятироків населення стейтів Вашингтон і Ореґон зросло на 30 відсотків. Варстати праці — постійної, продуктивної праці — створено при нових осередках промислу, який повстав при допомозі дешевої водно-електричної сили з ріки Колумбія. Упродовж останніх 12 років самі тільки нові підприємства заплатили понад $135,000,000 робітничих платень, а $50,000,000 податків.

„Сила з Колумбії служила не тільки промислові. Вона облегчила життя в домах і на фармах... Фабрики, які повстали тут, не були перенесені з інших стейтів. Це є нові підприємства, які причиняються до нової продуктивної видатности цілої країни... Вироби, які тут повстали, пішли на потреби цілої країни. Майже половина алюмінію Злуч. Держав випродукована на березі ріки Колумбії. Цього металю вживають по всіх стейтах. Одно тільки підприємство, положене в Спокейн, у віддалі 90 миль звідти, виробляє основні матеріяли для 600 фабрик, від Бостону до Сан Дієґо".

Так виглядає в кількох словах значення тами в Ґренд Кулі. В іншому місці сказано про неї, що створений нею водопад перевищає славний водопад Ніяґари, бо він високий 550 стіп. Сама гребля довга на 4,200 стіп. У підніжжі греблі й водопаду находиться найбільша в світі електрівня. Вона вже постачає електрику в далекі околиці.

Поза греблею приміщений збірник води, який сягає ступнево аж до кордонів Канади, у віддалі 151 миль. Вода зі збірника не тільки витворює електрику, але причиняється до стримання виливів. Як тільки будуть виконані інші роботи, то вже в 1952 р. цю воду вживеться на наводнення сусідних фармів, на яких можна буде примістити 200,000 населення.

„Злучені Держави це зростаюча динамічна країна... Американський нарід ніколи не був вдоволений таким положенням, в якім він найшовся. Наша ціла історія це свідоцтво постійного змагання до поправи відносин" — пригадав президент.

Петро Полікарпенко.

Якщо завтра війна...

Але, коли ми говоримо ось про такі велякі слабі місця, совєтської диктатури, то само по собі напрошується запитання: Чому ж така слаба морально червона армія і такий слабий совєтський тил витримали в час другої світової війни і армія совєтська одержала перемогу?

Треба відмітити, що до другої світової війни населення Совєтського Союзу майже нічого не могло знати про життя інших народів світу. Совєтська пропаганда напротязі четверті віку в своїй пресі і по радіо, через кіно і політ-читанки твердила народам про тяжке і злиденне життя в капіталістичних країнах, про безправ'я і знущання, про нерівність, про народовбивство і т. д., і т. п. В своєму щоденному житті людина тільки і чула ось цю брехню і, зрозуміло, що велика частина (особливо молодь) вірила цій пропаганді. Живих свідків, які б могли протиставити цій совєтській брехні правду, не було; а якщо і були, то це були одиниці і тому тяжко було перебороти тисячі спеціяльно вишколених совєтських пропагандистів словом правди. Крім того величезні репресії з боку совєтської диктатури, переслідування і сильний апарат НКВД не сприяли розвою правди про навколишній світ.

Але якщо подивимося на хід самої війни, то лише згадаємо її початки, щоб переконатися, наскільки відчулася слабою довголітня совєтська пропаганда.

Впродовх декількох місяців війни Совєтського Союзу з Німеччиною здалися до полону мільйони червоноармійців. Здалися цілі армії з їх генералами, штабами. Українці і білоруси із здивуваними обличчями дивилися на цих „голодних" і „нещасних" із Заходу.

Ясна річ, що народи, поневолені большевизмом, вбачали спочатку в німцях свого визволителя.

Десятками років народи теперішнього Совєтського Союзу находилися під чоботом російського імперіялізму, четверть віку находилися під ступнею большевицької диктатури. Власних сил (і організованости) не вистачало, щоб позбутися поневолення, і тому зрозуміла та велика надія на зовнішню силу — ца війну, з допомогою якої можна було б сформувати свої сили для створення своєї незалежности і знищення поневолення.

І якщо Гітлеру удалось пройти своєю армією через цілу Україну і Білорусь аж до Москви, Сталінграду і на Кубань, то цьому не можна дивуватися. Червона армія не мала за що воювати. Совєтський тил не був настроєний до німців ворожо. Коли порівняти дві сили (совєтську і німецьку армії) на початку війни, то треба сказати, що крім слабого технічного озброєння Совєтської армії, ця армія була слаба морально (і це головне!) і що тил не сприяє для успіху армії.

Друга світова війна на Сході стала великою школою для цілих народів. На сторінках історії кожної держави, де побував солдат Гітлера, будуть записані звірства збоку німецької армії, які бувають в кожного тоталітарного режиму.

Замісць допомоги в національному визволенні для українців, білорусів і інших народів, Гітлер приніс жахливі розправи, приніс диктатуру і поневолення. Всякі національні рухи і боротьбу за незалежність придушував рівнож так, як і большевизм. І коли пізніше українець дізнався із книжки Гітлера „Моя боротьба", що німці дивляться на Україну, як на пшенични німецьку колонію, симпатія до такого „визволителя" рухнула і, якщо не в основному, то частково почали рухнути німецькі перемоги і солдат в коротеньких чоботах з широкими халявами поспішно під силою ненависти покидав землю, яку так безсоромно по-

(Докінчення на стор. 3-тій)

ВТЕЧА ВІД СЕБЕ

Сама собою, втеча не геройський вихід з положення; для людей, що мають виконати поручене завдання, втеча, просто, ганебне діло. Тому слово: втеча — не існувало ні для ґрецьких спартан (під Термопілями), ні для українських (під Крутами); тому забутий стійковий січовик, у Хусті, стояв на пості з таким же спокоєм віч-на-віч наступаючої мадярської навали, як колись забутий римський стійковий леґіонер віч-на-віч наступаючої горючої ляви.

Проте є випадки, коли втеча не тільки виправдана, але й необхідна для справи. З історії знаємо, що втікали великі воїни Гектори, Ганібали, Наполеони; втікали політичні й релігійні вожді. Біблія подає навіть про втечу Святої Родини.

Оправдує втечу, в таких випадках, єдино й тільки ціль: продовжати важну діяльність, якої без утечі — не можна б продовжати. Отже справа не в рятуванні життя для самого життя. Це тільки самозрозуміла передумова для справжньої цілі: продовжати свою діяльність, чи післанництво для життя (добра) інших.

На тлі таких міркувань спитаймо себе: хто такі ми? Як ми покинули рідний край? Для якої цілі ми опинилися поцейбіч океану?

В своїй масі, ми опинилися тут як утікачі. Чи втікали ми (як давно) від матеріяльної загибелі, чи (як тепер) від моральної й фізичної — це великої ролі не грає. Важно те, що — одні й другі — ми втікачі.

Цей факт виставляє нам добре свідоцтво. Він свідчить про це, що ми не пересадні двоногі створіння, яким батьківщина всюди, де добре — тільки люди, що покидаючи рідний край не „перлися на чужину шукати доброго добра" — тільки робили це тому, що в батьківщині ми не могли продовжати своєї діяльности (коли б так не було, письменні, пів-письменні і неписьменні люди нашої заморської еміграції не посилали б були важко зробленого гроша на шкільництво, „Просвіту" й збройну боротьбу за визволення „старого краю"). Останнім акордом нашого прощання з батьківщиною була не безжурна пісня бурлаків, тільки трагічний зудар, у серці, між „хочу" й „мушу"; той зудар, який Франко з'ясував у геніяльному „Мойсеї": „...Як люблю я безмірно Тебе, а проте — покидаю..."

Так, отже, з самим фактом утечі, в нас усе в порядку. Та це тільки вступ до справи. Як же ж з річчю властивою — з нашою діяльністю?

З історії нашої еміграції, хочби в цій країні, знаємо, як воно було раніше. Зараз після приїзду на нове місце поселення, наші люди — при всій мізерії свого життя й освіти — бралися будувати собі тут „свою Україну". Коли будова цієї „України" (в виді церкви, народного дому й різних товариств) була сяк-так закінчена, почалася величава акція допомоги старому краєві, в його боротьбі за життя й волю. Сьогодні ще неможливо повнотою оцінити того великого вкладу, який внесли в цю боротьбу народу заморські українці.

Ця допомога — фінансова й моральна — не обірвалася й після невдачі зриву 1917-23 рр., коли, психологічно беручи, вона могла обірватися. Що більше: саме в тому часі ця допомога ще зросла.... То був незбитий доказ живучости нашої еміграції, її святої віри в перемогу української справи.

Коли з Европи за океани ринула хвиля політичної еміграції, здавалося, що праця піде здвоєними темпами. Доплив свіжої крови, наявність спеціялістів з усіх ділянок нашого життя і (за всіма признаками) близькість рішального „або — або", за вільне життя на землі, дозволяли робити найкращі рахунки. І треба визнати, що деякі рахунки вийшли. Зросли старі товариства й повстали нові, з'явилися мистецькі ансамблі й установи високого рівня. Почалася скріплена пропаганда української справи, та посилена офензива на бастіони незнання й підсичуваної нашими ворогами реакції в країнах, по цей бік океанів.

А проте — причин до радощів мало. Бо вся ця робота — як і кожна праця вгору — це тільки справа одиниць. В тому самому часі, як наші мистці надлюдськими зусиллями ставлять імпрезу — заля світить голими ребрами крісел. В тому часі, як майже в кожній місцевості сидить дюжина маґістрів, інженерів і інших інтеліґентів — ви дістаєте з тих же місцевостей листа: „Приїжджайте, бо тут... нема кому зрушити громадського життя"... В тому часі, як

(Докінчення на стор. 3-тій).

Лев Ясінчук

ВИЗВОЛЬНИКИ

(Уривок з повісти: „Данина Молохові")

18)

Зав зніяковів. Встав з крісла й заки вийшов, звернувся до Левчука:

— Так напишіть собі „справку" і я підпишу.

Левчук не сидів на своїому пості до смерті. Перестав бути інспектором. „Річ не в інспекторстві, думав він, але в тому, що я вже напевно на списку прокажених".

Вже в травні 1941 року настоювала шкільна влада, щоб школи засоблювалися вугіллям повністю на два роки. Вугілля йшло з Німеччини. Довіз вугілля припиниться на випадок війни. Тому засоблювалися вже з початком літа. Народ додумувався, що буде війна. Але коли?

На вулиці стрінув Левчук Тарновика. Це ще молода людина, що за Польщі своїми ходами на вул. Ліщинського викликала до себе підозріння.

— Що ви кажете на це; буде війна.

— Війна? — немов здивовано підхопив Левчук; хто, з ким?

— Гітлер з Совєтами . І то вже швидко. Може й цього місяця, в червні.

— Идіть, що ви говорите. Гітлер має досить для себе. Де ж він важивсь би пускатися ще проти такого колоса.

— Буде напевно. Наші приносять вістки.

— Ніхто з „наших" не приносить вісток, тільки пусті голови щось собі видумують.

Левчук теж вірив, що війна буде, але не хотів з тим признатися Тарновикові.

— Ви не вірите, не хочете, чи не смієте; але побачите. — Невдоволений віддалився.

Левчук був такий певний, що війна близька, що навіть не думав складати іспитів на „комуністичному університеті", куди його призначила партія разом з іншими різної національності інтелігентами Львова. Стара „буржуазна" інтелігенція, це небезпечний меч. Але, хай учиться марксизму — ленінізму й попрацює, доки треба. А ще коли ТАСС заперечив поголоску, що Німеччина ладиться до війни зі Совєтами та запевнив, що Гітлер стягає з Балкану воєнну силу над границю Совєтів „для відпочинку", тоді кожний мав нагоду довідатися, що німецьке військо вже на межі Совєтів, а коли так, то війна. Всі вірили в те.

Кінчився шкільний рік. Приписані іспити відбулися вже в кожній школі й на вечір 21. червня уладила шкільна влада конференцію вчителів Львова для обговорення підсумків навчання впродовж року. Майже до ночі тягнулися наради з гострою критикою найменших недоліків окремих шкіл. Під кінець відчитував зав, які то нагороди одержали деякі учителі за свою видатну працю на ниві — народної освіти: цей два томи творів Леніна, той портрет Сталіна, інший матеріял на костюм, дехто „путьовку" до Москви, до Сочі, чи кілька сотень карбованців грішми. Після нарад учительство забавлялося, за свої гроші, свобідно до пізної ночі. Дехто з начальства був уже добре задурманений напитками, що їх було подостатком. Особливо зав та всякі його бажані й зайві прибічники, як Сак, Лисович і ще дехто вже балакали при свому столику голосно, без толку й розуму. Їх і залишив Левчук, вертаючи після півночі додому. Всь нув твердим сном.

Здавалося йому, що недавно заснув, коли збудив його щораз густіший дивний гриміт. Що це? Гриміт ставав безперервним. Нараз прочуняв. Чи ж би вже? Скочив з ліжка до вікна. На дворі вже на добре сіріло. Була третя година з ранку. Розглядається по сірому небі, чи хмарно, чи збірається на бурю. І бачить проти вікна в горі біляві круглі хмарки, що швидко розпливаються; одні низще, другі вище пересуваються. Догадується, що це стрільна протилетунських гармат. Чує вуркотіння літаків. Вправи? „О, вже мене раз піддурили". Це починається війна. Десь з міста чути сильний розрив бомби. Війна! Його думка полинула до будинку, де була шкільна конференція. Що робить там його пяне начальство? А що зробить учитель, наділений двома томами творів Леніна?

Не відчував трівоги.

Стрілянина притихла, не чути було літаків. Але дарма, що це лише досвіток; на вулицях починається пожвавлений рух. Поспішно одягаються „приізжі" й кудись біжать. Левчук бачить у камениці напроти своїх вікон, що там спаковують речі. Біля восьмої години ранку вже заїзджають вантажні авта; забірають на них клунки й цивільних та від'їздять. Чи ж би відразу не було виглядів оборонити Львів? ... Перед полуднем надлетіла ескадра німецьких літаків, біля двадцять. Народ стоїть на вулиці й приглядається. Видно зовсім докладно, як злітають з них бомби; щось немов короткі бервена. Пронизливий гук на протилежному кінці міста. Коби швидше після полудня. Треба забрати дружину з лікарні. До полудня нема там вступу. Але після полудня нові налети, нове бомбардування. Тоді не можна йти вулицями. Поміж налетами біжить Левчук до лікарні. Перебігає попри свіжо зруйновану каменицю. Відпорпують присипаних. Одних ранених забірають, інші біжать самі до лікарень. По дорозі треба було кількома наворотами забігати в любу каменицю й пересиджувати в пивниці, доки літаки не відлетять. Заки Левчук добіг до клініки, вже минула година відвидин. Дарма, що він хотів хвору забрати. Без лікаря не відпустять, сьогодні вже пізно: завтра.

Другого дня рано найняв Левчук меблевий віз і поїхав по дружину. В місті не було вже ані таксівок, ані возів. Привіз дружину на те, об її защораз носити на плечах то до пивниці, то з пивниці. Але дружина була така виснажена й легка, що Левчук зовсім не відчував тягару.

(Кінець буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА.

ДІМ ВДОВИ І СИРОТИ

В переселенні наших скитальців є одна категорія, якою майже ніхто не хотів займатися, можливо тому, що саме ця категорія скитальців потребувала найбільше трудів і підтримки, як матеріяльної, так і моральної.

Ця категорія — вдови з дітьми. Ці родини втратили батька і чоловіка або підчас бомбардовання в Німеччині, або від кулі совєтського партизана на Словаччині, або від хвороби і ослаблення від кількарічного сидіння в таборах.

Здебільшого це — молоді жінки, які могли би дати собі раду в життю, коли б їхніх рук не в'язали діти.

Об'єднання Українських Жінок на еміґрації (Німеччина) думало про долю цих нещасних вдів і сиріт уже давно. Було ясно, що, не маючи коштів бодай на те, щоб цих вдів і сиріт примістити на перший час, — не можна і думати про їх переселення. Тому голова Об'єднання Українських Жінок, пані Ірина Павликовська, залишившись після Світового Конгресу Українського Жіноцтва в Америці на кілька місяців, взялася до організації фонду „Матері і Дитини". Поїздка її і надзвичайно успішні віча, які допомагали їй організувати Відділи Союзу Українок і Золотого Хреста, дали змогу зібрати коло 3,000 долярів в Америці. (Приблизно таку саму суму зібрано і в Канаді і передано на ту саму ціль в розпорядження окремого Комітету КУК).

Як відомо, Світовий Конгрес поклав початок Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій, яку очолила сенаторка Кисілевська. Поруч з завданнями світового маштабу по організації, пораді і згуртуванню українського жіноцтва, розкиданого в цілому світі, Світова Федерація не могла пройти байдуже повз тяжке горе вдови і сироти, які почували себе покинутими в загальній гарячці переселення: Світова Федерація взяла на себе опіку над вдовами, яких вписали до Америки окремі члени Управи. Всього вписала Світова Федерація Жіноцтва 65 вдів, що разом з дітьми становить коло 120 осіб.

Найперше довелося подбати про приміщення на перший час перебування вдів і сиріт в Америці. Тому винайнято дім — 1631 N. Franklin St., Philadelphia, Pa., де вже від місяців з'їздяться вдови з їх дітьми, де вони спиняються на тимчасове життя перед тим, як удасться знайти їм роботу. Значна кількість новоприбулих, що мають одну або дві дитини, до того ж — старшенькі віком, — вже влаштувалися на роботу, так само як і самітні старші жінки, що визначилися своїми заслугами на полі української науки, громадської роботи і педагогіки.

Найтяжче питання, — це улаштування тих вдів, що мають по троє дітей, — а такі вже є в Домі Вдови і Сироти. Правда, такі дітки вже самою бідою привчені допомагати мамі і дбати самі про себе, — але тяжко вимагати, хоч би від одинадцятилітньої старшої доньки п. Казанівської, щоб вона, опинившися в новій країні і не знаючи мови, могла б і вчитися сама і дбати за менших сестер, поки мама на роботі.

Але ще не було завдання, якого б українське жіноцтво не могло б перемогти, коли йде про рятування родини і дітей. Тому Світова Федерація, з допомогою філадельфійського жіноцтва, зорганізованого в Союзі Українок і в інших організаціях, сміливо дивиться вперед, знаючи, що не тільки філадельфійські жінки, а й українське громадянство цілої Америки підтримає її і допоможе нещасним вдовам виховати своїх дітей на корисних громадян своєї нової батьківщини — Америки, як і вірними синами знедоленої України.

Л. І.

ДІТРОЙТ — КЛІВЛЕНД

Відпоручник Українського Конгресового Комітету, проф. **Михайло Вєтухів**, заступник голови УККА, промовлятиме в Дітройті дня 19. травня, в п'ятницю, вечір о 8:00 год. в Народнім Домі, а в Клівленді дня 21. травня в неділю, попол. о 2:30 год. в Народнім Домі на тему **„Завдання УККА в боротьбі проти совєтської аґресії".**

Українське громадянство прохаємо до громадної участи.

УККА.

Якщо завтра війна...

(Докінчення зі стор. 2-ої).

топтав. Ті, що ще вчора співчували такому „визволителеві", сьогодні ішли в ліси і безпощадно розправлялися за обман. Сотні епізодів героїчної боротьби українських відділів можна відмітити в визвольних змаганнях під час другої світової війни.

І не тільки українських. Ліси Білорусії, гори Кавказу були повні озброєних людей, які героїчно боролися проти обидвох диктаторів.

Як бачимо, друга світова війна на Сході показала, яку велику силу має тил і наскільки армія залежна від тилу. Армія Гітлера мала успіх на Сході тому, що самого Гітлера, ні його політики поневолені народи не знали. Народи Совєтського Союзу і особливо український народ чекали і надіялися, що всяка війна допоможе і в їх визволенні і сформуванню незалежної держави. Цього не сталося в часі другої світової війни.

Якщо один диктатор (Сталін) десятиріччями поневолює свободолюбні народи, то другий (Гітлер) мріяв зробити те саме і в тій самій формі.

В другій світовій війні проходило змагання двох диктаторів, в якому один із них не витримав цього змагання, а другий при допомозі Західних союзників утримався і далі поневолює цілі народи.

Чи змінилася армія і тил Совєтського Союзу на краще в моральних відношеннях після другої світової війни?

Ні. А навпаки, моральний стан армії і тилу, бойовий дух впали. Мільйони людей мали можливість побачити інші країни Заходу, побачити справжнє життя, зовсім не похоже на злидене існування під совєтською диктатурою. Тим більше, в народів не вмерла віра в своє визволення і в свою державну незалежність.

І якщо завтра війна, то ще сьогодні воюючі сили, які виступлять проти аґресора, мусять подумати про те, які їх будуть відношення до поневолених народів колишнім російським царатом і сьогоднішнім сталінським комунізмом.

Це особливо важливе і, на мою думку, навіть рішальне.

Для прикладу, скажемо, завтра розпочалася війна. Тут вам і бомби і танки, літаки і артилерія, солдати і смерть... — смерть, в більшій мірі, неповинних і нещасних. І ось (знову для прикладу) солдати проходять по українській землі. Треба пам'ятати, що тепер, навчені гірким досвідом, українські селяни не просто будуть вітати кожного солдата, а в першу чергу попробують його, так би мовити „розкусити" — відчути, що несе цей солдат на його землю. І не тільки українець, а кубанець і грузин, вірмен і козах, білорус і азербайджанець — всі з обережністю подивляться на свого нового гостя.

Проходять роки, проходять десятиріччя, а опімілий світ не може промовити сміливо про ці народи сьогодні, не може (чи не хоче) заговорити з цими народами.

Гірше того. Всіх їх прикрито загальною назвою „руських". Але як далеко всі вони — ці поневолені народи — від всього російського: і від російського царського поневолення і від поневолення совєтського!

І якщо завтра війна, то на успіх розраховує той, хто протягне руку визвольної допомоги в першу чергу поневоленим народам — поневоленим імперіялізмом російським і большевизмом сталінським.

І перемога буде тим легша, чим скоріше, ще далеко до початку війни, буде протягнута рука моральної допомоги у визвольних змаганнях поневоленим народам. Ще далеко до початку цієї війни, сьогодні ж, мусять демократії заговорити про таку допомогу (але чесно!), мусять заговорити широко і відважно.

Декілька слів треба сказати і про самих себе. Я маю на увазі поневолений український народ і ту частину цього народу, яка находиться на еміґрації. Здавалось би, що про самих себе немає навіть чого говорити...

Але... Якщо завтра війна...

Треба відмітити, що **ми находимося в стані війни уже довший час,** находимося так довго, як довго наша земля і всі ми, народ, находимося в поневоленні.

Тому, зрозуміло, завтрішню війну ми оцінюємо, як нашу допомогу в цій довголітній власній боротьбі за наше визволення і державне сформування.

Ми не хочемо війни і не мріємо про неї, але знаємо, що вона неминуча. Знаємо тому, що ми люди, які недавно вирвалися із під сталінської диктатури. Знаємо добре стремління большевизму — поневолити світ. І ось тому ми, часто мимохідь, говоримо про наступну війну.

І ми говоримо про самих себе. І мусимо говорити, говорити багато. Сорокамільйоновий український народ, який томиться в ярмі під совєтською диктатурою, з дня на день, з години на годину все більше і більше об'єднується для боротьби за своє визволення, за свою незалежність.

І якщо завтра війна, то ми мусимо пам'ятати ще сьогодні **наше головне завдання — єднання.**

Той народ має силу, який має єдину мету, єдині стремління, одну ідею.

Якщо ж завтра війна, то ще сьогодні ми мусимо пам'ятати, що „В єднанні — наша сила."

(Кінець).

Виправдання покоління

Останнього четверга в залі Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку відбувся трохи незвичайний для тої залі виступ. Юрій Дивнич говорив про Миколу Хвильового. Нічого літературного в тій доповіді не було. Прелеґента найбільше обходило питання: чи вдасться йому виправдати в очах історії і українського народу Хвильового, а разом з ним і ціле своє покоління.

Фактично йдеться навіть про більше: чи можна виправдати тих, які пішли з комуністами на Україні і помагали московському окупантові скорити Україну Москві, — тільки тому, що вони тоді були захоплені і задурманені великими гаслами, які викинула революція сімнадцятого року?

Це питання є тепер предметом великої уваги цілого світу. Не так давно, у звязку із справою Чемберса і Гісса, дискусія ціла кілька тижнів не сходила з сторінок нюйорських газет.

Та проблема Хвильового різниться від умов, в яких опинилися европейські і американські комуністи, які жили і діяли під опікою тих самих демократичних основ, які хотіли завалити. Доля ж українського комуніста була пов'язана з долею його народу: Хвильовий не мав можливости відійти і сказати: „я — не ваш! Я гидую вами і вашою обдріпаною міщанкою Москвою!" Хвильовий мав тільки один вихід: боротися і змагатися з Москвою в рамцях можливостей, які давала йому партійна картка. Зрозуміло, що він загинув, як загинули сотні і тисячі українців — з і без партійних карток.

У зустрічі мотивів соціяльних і національних — перемогли національні, Київ переміг Харків.

Віддаючи пошану постаті Хвильового, яка встає перед нами в такому світлі, можна зрозуміти, що для багатьох з нових підсовєтських еміґрантів ім'я Хвильового є прапором, який підносять на виправдання і на доказ вірности Україні.

Та є друга небезпека, — щоб ім'я Хвильового не зробилось — замість прапору — тільки параваном, за яким приховаються і ті, які нічого для України не робили, які ніяк за неї не боролись, які ще позавчора служили її ворогам.

Ніхто нині не відштовхує таких людей від себе, — принаймні ніхто з нормальною психікою. Але українська суспільність вправі вимагати від них не порожніх декларацій, не каяття і биття в груди, — які так увійшли в побут радянських громадян, — а виразних доказів у праці. Тепер тільки те, що людина **робить** проти комунізму може служити мірилом для оцінки щирости її каяття.

На жаль, серед нової іміграції — в усіх її виглядах і самовизначеннях — забагато в'їлася звичка саме говорити, а не робити.

Виступ Давнича з політичним кредо саме в залі Літературно-Мистецького клюбу служить тому доказом: Адже нова іміграція створила вже безліч організацій з більш-менш гучними назвами, оті організації, які вже дістають назвисько „Де-Де-організацій", а тимчасом виходить, що не мають ті організації ні великого числа своїх прихильників, ні внутрішньої дисципліни, ні просто бажання працювати, щоб організація стала на ноги.

В Америці є повна свобода до громадської праці, — але цю свободу можна здійснити тільки працею, а не розмовами.

Л. Голобородько.

Нові тенденції в Законопроєкті щодо допомоги непрацездатним

За останні кілька років усе яскравіше проявляються тенденції платити робітникам компенсацію за той час, що вони не працюють через хворобу. Якщо робітник був поранений на роботі, то він дістає платню за той час, що він не працював через хворобу. Якщо робітник був звільнений з праці і не зміг зразу ж дістати іншої праці — він дістає компенсацію за безробіття. Ці компенсації уже протягом кількох років виплачуються в усіх стейтах нашої країни.

Проте, робітник, що не може працювати через хворобу, не зв'язану з пораненням на виробництві, не дістає ніякої компенсації. Лише недавно повстало питання про потребу платити компенсацію і в таких випадках і воно вже частково розв'язане в деяких стейтах.

Піонером був стейт Род Айленд, де 10 травня 1942 року затверджено стейтовий закон про те, що з квітня 1943 року мали виплачуватися компенсації хворим. Каліфорнія провела такий же закон в 1946 році, а Ню Джерзі в 1947. В 1949 році Каліфорнія і Род Айленд внесли поправки до своїх законів, збільшивши компенсацію, а стейти Ню Йорк і Вашингтон вперше запровадили закони про виплату компенсацій хворим, яка, отже, виплачується всього в 5 стейтах. В Ню Йорку закон вступив усилу 1 січня 1950 року, а компенсації почнуть виплачувати від 1-го липня цього року. У стейті Вашингтон закон не вступить у силу до референдуму підчас виборів у листопаді 1950 року — тобто населення стейту вирішить загальним голосуванням, чи приймати закон.

Хоча закони, прийняті у згаданих п'яти стейтах, мають одну мету, проте вони дещо відрізняються один від одного. Всі вони схоплюють осіб, які не можуть виконувати свою постійну працю через свій фізичний або духовий стан. В усіх стейтах, крім Ню Йорку, закони охоплюють всіх працедавців і робітників, що підлягають стейтовим законам про безробітних. У стейтах Ню Йорк маються на увазі ті працедавці, які мають чотирьох або й більше робітників щонайменше 30 днів протягом року.

Щоб мати право дістати компенсацію за цими законами, робітники чи службовці повинні пропрацювати певний час, або заробити певну суму грошей за так званий „основний" період. У Род Айленді робітник повинен заробити 100 долярів за основний період, у Каліфорнії — 300 долярів, а у Вашингтоні 600. У Ню Джерзі він повинен заробити в тридцять разів більше, аніж величина компенсації, виплачуваної за тиждень. В Ню Йорку робітник дістає компенсацію, якщо він працював підряд 4 тижні перед хворобою, а безробітний дістане компенсацію через хворобу, якщо він заробляв принаймні 13 долярів на тиждень під час останніх 30 тижнів його праці.

За законами Каліфорнії та Вашингтону, а також за поліпшеним законом Род Айленду, компенсація становить від 10 до 25 дол. на тиждень протягом не більше 26 тижнів. Сума компенсації в Ню Джерзі коливається від 9 до 22 дол., на тиждень і виплачується не довше 26 тижнів. В Ню Йорку — від 10 до 25 дол. на тиждень і не більше 13 тижнів на рік. Загальна річна сума компенсації в Каліфорнії і Род Айленді не може перевищувати 650 дол., в Ню Джерзі відповідний максимум становить 572 дол., в Ню Йорку — 338 дол., а у Вашингтоні — 600. Каліфорнія є єдиним стейтом, де передбачається спеціяльні компенсації на шпиталь — до 8 дол., на день, не більше 8 днів на рік.

Ці державні виплати хворим фінансуються через спеціяльні внески робітників і працедавців. Крім того, в усіх стейтах, крім Род Айленду, дозволяється приватні асекурації, якщо вони відповідають певним вимогам, а самі компенсації можуть виплачуватися не менші, як і державні.

Рагальна аРда.

ВТЕЧА ВІД СЕБЕ

(Докінчення зі стор. 2-ої).

допомогові установи розпинаються, щоб виборити для наших скитальців якнайбільшу квоту — бракне охочих, щоб цих людей на тиждень-два приютити, ба, виставити формальну запоруку такої помочі. В тому час, коли керівна громадсько-політична установа проголошує народний фонд, подавляюча більшість громади веде себе так, ніби ця справа до неї не належить.

Коли ще раз пригадати корисні умови праці й пожертв під цю пору, дістанемо нікому незрозумілий і нічим невиправданий фномен лінивства й байдужости. Це вже нічого іншого, як утеча від свого — кажучи за Франком — „псячого обов'язку". А така втеча — це втеча від себе самого. Далі лишається вже тільки одна стація: кінець усьому.

Ці прикрі слова пишемо в місяць нашого національного Мойсея — Івана Франка. Того, що наказує нам:

„Кожний думай, що на тобі
Мільйонів стан стоїть;
Що за долю мільйонів
Мусиш дати ти одвіт!"

Який одвіт перед історією дамо ми, якщо негайно не завернемо з дороги втечі — на шлях праці й жертв?

О. Н.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАГО, Ілл.

Загальне віче ДОБРУС'у

В неділю, 30. квітня, в залі при 2250 Кортез вул. відбулося загальне віче, скликане філією ДОБРУС'у в Шікаґо. Віче було присвячене питанням: 1. масового українського спротиву російсько-большевицькій окупації в 30-ту річницю процесу СВУ, та 2. справі „Голосу Америки" українською мовою.

Василь Гришко, заступник голови ДОБРУС'у, поділився з слухачами спогадами з юнацьких літ, насвітлюючи, як очевидець і учасник руху СВУ в його СУМ-кій формі, цілі і напрямки тієї боротьби, що об'єднувала всіх українських патріотів під прапором Петлюри. Доповідач накреслив ряд дуже цінних цікавих ілюстрацій. До сьогодні історія цієї боротьби є мало висвітлена і невідома широким колам навіть українського громадянства. Життя людей, що віддали все для боротьби за волю України, здобуваючись при тому на геройські діла, покрите серпанком невідомості.

ДОБРУС ставить, як одне з головних своїх завдань, — видати матеріяли про цю боротьбу.

З інформацією про завдання та форми діяльности цієї організації виступив голова філії ДОБРУС'у в Шікаго Анатолій Усенко.

Справу „Голосу Америки" українською мовою зреферував Григорій Колодій. Цьому, сьогодні дуже пекучому питанню, було надано величезної ваги. В сучасній ситуації „Голос Америки" є дуже зручним пропаґандивним інструментом російської еміґрації.

Присутні схвалили одноголосно текст звернення до американського уряду з проханням зробити радіовисилання „Голосу Америки" українською мовою **насправді (і змістом)** такими, які промовляли б до душі українського народу та його національних почувань.

А. Л.

УВАГА! СТЕЙТИ: НЮ ЙОРК, НЮ ДЖЕРЗІ, ПЕНСИЛЬВАНІЯ, КОННЕТИКУТ, РОДЕ-АЙЛЕНД І МАСС.

Запрошуємо Відділи „Організації Державного Відродження України", „Українського Золотого Хреста ОДВУ" і „Молоді ОДВУ" з повищих стейтів взяти численну участь в

ОКРУЖНІЙ НАРАДІ ОДВУ

яка відбудеться в НЮ ЙОРКУ

В НЕДІЛЮ, 21. ТРАВНЯ 1950 Р.

о год. 9:30 рано в приміщенні 10-го Відділу ОДВУ — 20 СТ. МАРКС ПЛ. (8. вулиця).

Присутність Голов, їх Заступників і Секретарів всіх Відділів в названих стейтах конечна, а всіх інших членів Управ дуже бажана. — Промовляти будуть Голова ЦУ п. проф. Грановський і Секретар Ред. Шемердяк. — Приїзджайте всі — нехай нікого не забракне!

Череватюк вр. П. Різник вр. А. Гладун вр. В. Різник вр. Г. Кальба вр.

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па.

Делеґати Филаделфійської Округи на Конвенцію Українського Народного Союзу, ухвалили на Передконвенційних Зборах, 23. квітня 1950. у Филаделфії, такі проєкти:

Розвиток Українського Народного Союзу за останніх 4 роки, а також і великі зміни у структурі нашого суспільного життя, вимагають змін і доповнень статуту в такій мірі, в якій під сучасну пору вимагає цього добро організації і нашого народу.

Маючи ці вимоги на меті, ми, делеґати Филаделфійської Округи, пропонуємо такі зміни і доповнення статуту:

1. — До §8: З огляду на розбудову УНС і створення нових Відділів, дотеперішнє число делеґатів виявляється завелике, бо перетворює Конвенцію у велике парляментарне тіло, тяжке для реальної праці. Крім того Конвенція у такому великому складі є занадто коштовна і витрати на неї не знаходять повного покриття в Конвенційному Фонді. Тому пропонуємо зменшення числа делеґатів до такої пропорції:

а). Відділи до 74 членів не вибірають делеґатів;

б). Відділи від 75 до 150 членів вибірають 1-го делеґата з двома голосами;

в). Відділи від 151 до 300 членів вибирають 2-ох делеґатів з 4-ома голосами;

г). Відділи від 301 до 600 членів вибирають 3 делеґатів з 6-ма голосами;

ґ). Відділи понад 600 членів вибирають 3 делеґатів з 9 голосами.

Відділи нижче 75 членів мають право вибірати спільного делеґата у злуці з іншими такими відділами.

2. — До § 26. На підставі цього параґрафу можуть бути вибрані до Уряду лише такі члени, які мають державне громадянство ЗДА або Канади. З уваги на значне побільшення нашої іміґрації, ми пропонуємо злагіднити цю передумову до таких нових членів, які виявили своє бажання бути громадянами ЗДА або Канади і мають вже перші громадянські папері. Це злагіднення не може торкатися таких осіб, які є на терені ЗДА або Канади більше п'яти років і не набули громадянства.

3. — До § 40. Пропонуємо зменшення Контрольної Комісії з 5 на 3 членів, з тим додатком, що Контрольній Комісії у такому складі прислуговуватиме право покликувати в разі потреби економічно-рахівничих експертів, якщо їх склад не був би всилі сам цього зробити, або стояв би у суперечності з поглядами Екзекутиви.

4. — До § 24. З уваги на зменшення числа членів Контрольної Комісії та значного побільшення діяльности УН-Союзу, пропонуємо побільшити число головних Радних з 11 на 13 членів.

5. — До § 44. На основі цього параґрафу Екзекутива має право приймати і відкидати проєкти делеґатів, чи поодиноких Відділів, внесені на її руки перед Конвенцією. Пропонуємо обмежити це право Екзекутиви лише щодо пресової публікації, а не щодо Конвенції, це значить, що проєкти, які через проголошення в пресі могли б нанести організації певну шкоду, — не проголошувати, однак не здержувати їх а предкладати Конвенції з відповідною опінією Статутової Комісії.

6. — До § 52, 54 і 56. На основі цих параграфів Народний Фонд має 2 центи а Конвенційний 5 центів. З уваги на зростаючі народні потреби, пропонуємо побільшити Народній Фонд з 2 центів на 4, а Конвенційний зменшити з 5 центів на 3. Побажаним є рівнож зменшення також інших непродуктивних витрат у користь Народного Фонду.

7. — До § 67. На основі цього параграфу горішня границя віку обезпечення кінчиться у чоловіків при 55 роках та у жінок при 50 роках. З огляду на наявні вимоги, що повстали в останньому часі у нашій суспільності, а також подібних змін в інших обезпеченевих організаціях, пропонуємо горішню границю віку, допускального до обезпечення, піднести до 60 років, без уваги на те чи чоловік чи жінка. Зрівнання границі віку жінок із чоловіками не повинно зустрічати жадної перешкоди, бо нічим не доказано, що жінки в тому віці вмирають швидше від чоловіків. Піднесення границі віку, допускального до обезпечення, може не торкатися таких осіб, які мали нагоду обезпечитись у границях дотеперішних приписів.

8. — До § 75. Спадкоємцем обезпеченого на підставі цього параграфу можуть бути лише споріднені особи. Однак з огляду на те, що багато членів не має нікого зі спорідненних, пропонуємо допустити право назначувати спадкоємцями також неспоріднених, оскільки стейтові закони цьому не перечать. В кожному разі запис останньої волі (тестамент) обезпеченого вважати спадковою масою, якщо в обезпеченевій грамоті буде так написано.

Дальше пропонуємо ще такі доповнення:

9. — **Організаційна праця:** З уваги на великий доплив нової іміґрації і конечність пожвавлення організаційної праці серед молодої генерації, пропонуємо створити організаційні округи в кожному більшому скупченні наших людей і відповідно до того побільшити число окружних організаторів, опертих на постійній платні, яка забезпечувала б їм працю і тим самим добрі висліди їх організаційної роботи.

10. — Пропонуємо рівнож приступити в найближчому часі до зреалізування дотеперішніх постанов у справі купна чи будови приюту для старців. Уважаємо, що вже найвища пора для цього, бо старі члени - основоположники Союзу, які цієї помочі потребують, є в повному схилі свого віку. Не можемо допустити до того, щоби наші старці попадали в чужі непривітливі приюти.

11. — Щодо дальшого існування щоденника „Свобода", то вважаємо, що дотеперішня оплата є рішуче за низька і тому треба її підвищити. Висоту підвишки думаємо вирішити разом з іншими делеґатами після вислухання опінії керівних органів.

Просимо Статутову Комісію, а дальше Світлу Конвенцію цей наш проєкт розглянути, підтримати й ухвалити.

Д-р Володимир Ґалан,
Голова Окружної Ради,
Осип Бакай, референт,
Петро Іваш, секретар.

Филаделфія, 24. квітня 1950.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ҐЕЙВЕН, КОНН.

Філія Українського Конґресового Комітету Америки

В неділю, 30. квітня, відбулися в Ню Гейвен Загальні Збори Української Стейтової Організації. В зборах взяли участь представники з Ню Гейвен, Бріджпорту та з Ансонії. По звіті уступаючої управи виголосив реферат про дотеперішню працю та завдання Українського Конґресового Комітету представник УКК В. Мудрий. По рефераті продовжено наради, вислідом яких було заснування стейтової філії Українського Конґресового Комітету. Повна назва організації така: Українська Стейтова Організація в Конетикат — Філія Українського Конґресового Комітету. Зборами проводив п. Антін Маланчук. До нової Управи вибрані: 1) Антін Маланчук, голова (Ню Гейвен); 2) Дмитро Чернявський, заст. голови (Бріджпорт); 3) Іван Патуляк, заст. голови (Ансонія); 4) Конст. Марущак, фін. секретар (Вест Ґейвен); 5) Іван Буцяк, рекорд. секретар (Ню Гейвен); 6) Кароль Стасюк, касієр і 7) п. Бойко; 8) п. Добчанський; 9) п. Турянський — члени управи.

До Контрольної Комісії вибрані: о. Антін Борса, Ярема Попель, Василь Гіна.— До Товариського Суду ввійшли: о. Рейнарович, д-р Турянський Іван, інж. Рондяк Роман.

На зборах переведено збірку національного датку до Українського Народного Фонду на квітарі. Крім того учасники вплатили однодолярові вкладки до Філії УКК-ту. Збори мали дуже діловий характер. Брали в них живу участь і нові іміґранти, що ввійшли також до Управи новозаснованої Філії УКК-ту. Рішено в усіх важніших осередках українського життя в Коннетикат позасновувати відділи УКК-ту. Нововибрана Управа устами свого голови заявила, що розвине енергійну працю як на організаційному полі так і на полі збірковому. Хто не схоче заплатити вкладки до Українського Народного Фонду — казав голова — того важко буде надалі вважати українцем. Досі платили в нас — продовжував голова п. Маланчук — національний даток переважно новоприбулі. Треба тепер взятися за збирання національного датку серед тих, „які на грошах сидять". Ці слова зробили на присутніх велике враження, а це тим більше, що вийшли вони з уст старого американсько-українського діяча й патріота. — Дуже приємне враження зробило слово старенького ветерана американсько-українських діячів п. Калини, що брав участь у дискусії. Він сягнув далеко в минуле українського життя в Америці та зілюстрував не тільки працю українців у ділянці самоорганізації, але й той великий запал, з яким відбувалась збіркова акція на потреби українських визвольних змагань і на науково-культурні потреби старого краю. Нав'язуючи до традицій тієї жертвенности він закликав усіх до її скріпленого продовження в цю грізну для українського народу пору.

Збори закінчились відспіванням національного гимну.

В.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, КАЛІФ.

Перший український дім в Каліфорнії

Українці в Лос Енджелес збудували вже перший Український Дім в Каліфорнії. Будови цеї довершила укр. прав. парафія св. Володимира, що була зорганізована тому три роки з приїздом о. П. Маєвського з Виніпеґу.

Парафія настільки розвинула свою працю, що за три роки поставила свою власну поверхову муровану Авдиторію на двох лотах близько Голівуду, що коштували 10 тисяч долярів.

Будинок модерно викінчений і може бути даний в користування місцевих українських національних організацій, що схотять мати в нім своє приміщення. Вартість майна понад 35 тисяч долярів.

При парафії є хор та школа.

Формальне відкриття Авдиторії відбудеться 11 червня з участю урядововго і міського представництва, та всього українського громадянства.

Головою Будівельного Комітету є п. Н. Поглод.

Адреса Авдиторії: 4025 Мелровз Аве, Лос Енджелес.

Ч.

АСТОРІЯ, Л. Ай.

Збірка на Український Конґресовий Комітет на весіллю

Дня 7. травня 1950 відбулося вінчання панни Лиліян Питак і п. Адріяна Іванчука. Молодий це новий іміґрант, молода це донька відомих українських громадян у Асторії. По вінчанні в церкві св. Юра в Ню Йорку, подались усі гості в Асторію, де відбулось весілля. На весільній забаві молодята не забули і за національні українські потреби, бо з їх ініціятиви переведено збірку на Український Конґресовий Комітет. Збірка дала 35 долярів і 52 центи. Молоді дали добрий приклад до наслідування для інших. За це належить їм признання, а з нагоди вінчання й щирі побажання успіхів на новому спільному життєвому шляху.

В.

ВИЯСНЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ „ЛИС-а".

В частині накладу 1-ого числа „Лиса", що було вислане як оказове разом із щоденником „Свободи", з технічно-друкарських причин трапилася така помилка: **Число** нашої поштової скринки надруковано P.O. Box 304., замість P.O. Box 394. Деякі наші Передплатники, що вислали передплату на цю адресу, надіслали нам опісля реклямації, що вони не одержують „Лиса", хоч і вислали гроші за нього. На цьому місці хочемо їм вияснити, що висланих ними грошей ми **не одержали,** бо вони пішли на чужу адресу. Проте журнал ми їм висилаємо і **будемо висилати,** бо не хочемо, щоб вони були незаслужено пошкодовані, а звороту належних нам грошей будемо домагатися за посередництвом Поштового Уряду.

При цьому подаємо щераз точну адресу нашого В-ва:

"THE FOX", P.O. Box 394; Cooper Sta., New York 3, N. Y.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРОНКС, Н. Й. — Збори Тов. Дюбов, від. 298, відбудуться в суботу, 20. травня, в год. 8. ввечір, в церковній галі, 1745 Вашинґтон Еве. Входиться фронтовими дверми. Протокол за місяць квітень буде читаний на зборах в місяці червні. — В. Морозович, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Тов. Любов, від. 370, повідомляє членів і членниць, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. травня, зараз по другій Службі Божій, в церковній галі 127 Пар вул. Просимо членів прийти на збори бо є важні справи до вирішення. Товариство справляє пікнік і кожний член є обовязаний прийти і заплатити за тикет. Просимо нових іміґрантів прийти на ці збори та вписатись до Тов. і УНСоюзу і послухати багато нового про нашу найстаршу організацію УН-Союз. — П. Воляник, предс.; В. Колесняк, кас.; Р. Голубович, фін. секр.; К. Марущак, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О.

З нагоди Конвенції У.Н.Союзу

В нашій громаді йде підготовка, щоб гідно прийняти делеґатів, що прибудуть з усіх сторін Америки на Конвенцію У.Н.Союзу. Ми певні, що з делеґатами приїде теж і чимало гостей. Запевняємо їх, що всі вони тут гарно проведуть час і знайдуть милих друзів, як старші, так і молодші. При кінці Конвенції плянується „Прощальну забаву" в У. Н. Домі ч. 2255, Вест 14 вул., з українськими закусками та українською музикою. Половину доходу призначається на цілі Українського Конґресового Комітету.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в неділю, 21. травня, в год. 3. попол., в галі У. Д. Гор. Клюбу, 31-14 — 30 Евню. Просимо всіх своїх членів і членниць прийти на збори, бо є дуже важні справи, які відносяться до всіх членів. Просимо довгуючих членів вирівняти свій довг. Просимо всіх українців, які ще не є членами УНСоюзу прийти і вписатися в члени. — М. Галан, предс.; Гр. Василик, кас.; П. Варнич, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. „Зоря", від. 69, відбудуться в суботу, 20. травня в 8. год. вечер, в домівці Українського Клюбу ім. Драгоманова, під ч. 39 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори. Подаю до відома всім членам, що моя адреса є: Michael Lyktey, 30-02 Broadway, Astoria 2, L. I., N. Y. М. Ликтей, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 170, відбудуться в неділю, 21. травня в годині 6. вечером, в У. Н. Домі 183 Fleet St. Просимо членів громадно прибути і вирівнати свої вкладки і заплатити за тікета на Пікнік, бо тільки тоді будемо знати кілько автобусів зааранжувати і замовити що потрібно. — І. Грабар, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Бр. св. О. Николая, від 175, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. травня, о год. 1-ій попол., в салі У. Н. Дому, 4655 Мартін вул. Просимо членів прийти на час і вирівнати свої залеглости. Також є інші справи до полагодження. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Вартош, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє членів, що місячні звичайні збори відбудуться в суботу, 20 травня, в год. 7, вечером, в домі Тов. У. А. Горожан 847 Н. Френклин вул. Повідомляємо, що через літній час збори відбуватимуться в суботу. Секретар буде урядувати від год. 6-ої вечером. — С. Чорномаз, секр.

CLEVELAND, O. — St Mary Lodge No. 112 will hold its regular monthly meting this Sunday, May 21, after 2nd and 3rd Masses at the St. Peter and Paul Church Hall. — E. Saluk, Pres.; H. Prociw, Traes.; R. Kupchik, Fin. Sec.; M. Fedak, Rec. Sec.

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. А. Бончевського, від. 10, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що збори відбудуться в неділю, 21. травня, зараз по Службі Божій, в галі парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на Збори і заплатити свої залеглости. — В. Глива, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Запорожська Січ, від 117, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 20. травня, о год. 7:30 вечером, в церковній салі, 28 Іст, 7. вулиця. Приявність всіх членів є конечна, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівнати свої вкладки інакше будуть виключені з УНСоюзу. — Уряд.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Хрестителя, від 270, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. травня, в год. 3:30 попол., в У. Н. Домі Після нової ухвали Братства збори відбуватимуться що третю неділю в місяці. — Уряд.

ГЕМТРЕМК, МИШ. — Товариство Згода, від. 20, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. травня в Укр. Хаті, 2240 Grayling в 2-ій год. попол. — Й. Крупка, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 27. березня 1950 року помер у 56. році життя

ПЕТРО ҐАВАЗИН,

довголітний член від. 357 УНСоюзу.

Покійний походив з села Кросилівка пов. Товмач, Галичина. До Союзу вступив 1922 року.

Покійний полишив у смутку жену Анну з дому Пентилей, 5 синів: Івана, Теодора, Андрея, Юрія, Григорія і 2 дочки: Олену і Марію. Похорон відбувся 30. березня 1950 р., з дому жалоби при участи рідних і знайомих до церкви римо-католицької в Northumberland, Pa., а відтак на цвинтар River View Cemetary.

Stephen Wozney, Sec.

ТАРЗАН, ч. 2345. Джена вязнем

MANZEN EXPLAINED HIS PLAN. "WE WILL HOLD HER AS HOSTAGE AND FORCE THE APE-MAN TO GUIDE US TO ELEPHANT HERDS."

WHEN THEY FOUND JANE UNABLE TO WALK BECAUSE OF HER SPRAINED ANKLE, THE GANG MADE A CRUDE LITTER.

ON MANZEN'S ORDER, TWO OF HIS GANG SHOT THE BABY ELEPHANT AND ITS CAPTIVE MOTHER---

--- WHILE THE OTHERS QUICKLY CARRIED THE FRIGHTENED GIRL TO THEIR NEARBY CAMP.

Манзен пояснив свій плян. „Ми затримаємо її як заклядника і приневолимо малпочоловіка повести нас до череди слонів".

Коли вони завважали, що Джена не може йти, бо вона звихнула ногу, ватага зробила тимчасові ноші.

З наказу Манзена два його прислужники забили малого слоника і його зловлену матір...

...а інші ловці швидко занесли перестрашену Джену до їхнього табору оподалік.